

Aan:
Dhr. E. van der Burg
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

cc.:
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid

Utrecht, 23 maart 2023

Betreft: Schadelijke verplaatsingen asielkinderen.

Geachte heer van der Burg,

Wij, professionals uit de jeugdgezondheidszorg en het primair en voortgezet onderwijs, zien dagelijks de negatieve gevolgen van verplaatsingen van asielkinderen en doen een dringende oproep: *Stop direct met verplaatsingen van kinderen binnen de reguliere asielopvang en geef grote urgentie aan een asielopvangbeleid met één opvanglocatie in de hele asielprocedure.*

Recht op goede gezondheid en onderwijs voor asielkinderen

Dat verplaatsingen binnen de asielopvang schadelijk zijn voor asielkinderen is bekend¹. Helaas is het de realiteit dat dit vele asielkinderen al jarenlang overkomt. Asielkinderen hebben net als alle kinderen in Nederland recht op de best mogelijke gezondheid en recht op goed onderwijs. Ze vormen een kwetsbare groep met een verhoogd risico op psychosociale problematiek. Ze zijn veelal al belast met ingrijpende gebeurtenissen in land van herkomst of tijdens de vlucht. De asielprocedure is een tijd met onzekerheid over de toekomst en angst voor terugkeer. Bij kinderen die meer dan één keer per jaar verhuizen is het risico op psychosociale problemen extra verhoogd.

Wij, professionals uit de jeugdgezondheidszorg en het primair en voortgezet onderwijs, hebben in onze spreekkamer en in de klas dagelijks te maken met deze kinderen en zien de negatieve gevolgen van verplaatsingen. Verplaatsingen leiden tot mentale klachten als angst, depressie, slaapproblemen, prikkelbaarheid, verlies van vertrouwen en demotivatie. En tot onderwijsonderbrekingen en -achterstanden, waardoor kinderen zich beneden hun potentieel ontwikkelen. We zien ook de schadelijke effecten van te laat in zorg komen, onderbroken zorg en thuiszitten. Aan het uitvoeren van preventie en bijdragen aan kansen voor de toekomst komen we niet toe. Dat heeft vaak grote gevolgen voor het individuele kind, waar onze maatschappij later de prijs voor betaalt.

Dit asielopvangbeleid treft niet alleen de asielkinderen

Verplaatsingen leiden tot verspilling van arbeid in een tijd waarin zich overal tekorten voordoen, in de zorg, in het onderwijs en bij het COA. In de jeugdgezondheidszorg leiden de verplaatsingen tot cirkels van zorg opbouwen, zorg afbreken en informatie overdragen, en inzet van schaarse jeugdhulp. Leerkrachten en docenten investeren steeds opnieuw in het leren kennen van het kind, het aansluiten bij het leerniveau, het inhalen van een leerachterstand en moeten tijd en aandacht

¹ Frequent relocations between asylum-seeker centres are associated with mental distress in asylum-seeking children: a longitudinal medical record study. Goosen S, Stronks K, Kunst AE. International Journal of Epidemiology 2014; 43: 94-104.

besteden aan een steeds wisselende groepsdynamiek. Hoe inefficiënt en zinloos is dat alles? Als professionals verbazen wij ons over de enorme verspilling van kostbare arbeid en geld die het huidige asielopvangbeleid met zich meebrengt.

Daarnaast zien we door particuliere acties dat onze hele maatschappij last heeft van de verplaatsingen. Zo werd o.a. het afgelopen jaar een gezin vanuit een asielzoekerscentrum overgeplaatst naar een gezinslocatie, de vijfde verhuizing in vier jaar tijd. Medeleerlingen en hun ouders kwamen in opstand met veel aandacht in de media. Het is een zichtbaar voorbeeld van een niet alleen voor asielkinderen schadelijke, maar ook maatschappij ontwrichtende verplaatsing. Het huidige asielopvangbeleid treft niet alleen de kinderen in asielopvang, maar ook andere kinderen.

Dit moet toch anders kunnen?

Wij vragen u grotere urgentie te geven aan het verminderen van verhuisbewegingen binnen de reguliere asielopvang. Wij zijn blij met verplaatsingen van kinderen vanuit een (crisis)noodopvang naar een regulier asielzoekerscentrum met betere leefomstandigheden, onderwijsmogelijkheden en stabiliteit. Kinderen horen niet in een (crisis)noodopvang! In de reguliere asielopvang moet stabiliteit gehandhaafd worden. Geen verplaatsingen meer die samenhangen met de fase van de asielprocedure of asielstatus. Geen verplaatsingen meer door opvang in locaties met een beperkte termijn, maar versneld toewerken naar het enkel plaatsen van kinderen in structurele stabiele opvanglocaties. Deze verplaatsingen zijn vermijdbaar.

Uit de [Meerjarenstrategie COA 2020-2025](#) blijkt dat men bewust is dat “elke verhuizing betekent dat zij opnieuw moeten wennen, hun weg moeten vinden en een netwerk moeten opbouwen. Dat kost telkens tijd en kan demotiverend en ontmoedigend zijn, met name voor kinderen en amv”. Echter, aan het voorkomen van verhuizingen wordt geen enkele prioriteit gegeven volgens bijbehorende addendum van 2022. Dit baart ons zorgen.

De beleidsreactie op het rapport van de Inspectie van het Onderwijs “Veiligheid op gezinslocaties in beeld” dd. 8-3-2023 t.a.v. verhuizingen baart ons eveneens zorgen. U stelt dat in de huidige opvangcrisis het beperken van verhuisbewegingen in de praktijk niet goed vorm kan krijgen en dat u ernaar streeft het aantal verhuizingen zo snel mogelijk weer te doen afnemen. Binnen de reguliere asielopvang zijn verplaatsingen echter al jarenlang een groot probleem. Achter elke verplaatsing van een gezin zit een kind met een risico op ontwikkelingsschade en elke vermijdbare verplaatsing is er één te veel.

Eén opvanglocatie in de asielprocedure voor alle kinderen

Laten we de veerkracht van alle asielkinderen beschermen door ze stabiliteit te geven tijdens de asielprocedure. Die veerkracht hebben ze echt hard nodig, bij terugkeer naar land van herkomst of bij de opbouw van een nieuw leven in Nederland.

Er kan nu al worden begonnen met het beschermen van kinderen! Stop direct met verplaatsingen in de reguliere asielopvang. En werk met een nieuw asielopvangbeleid versneld toe naar één opvanglocatie in de hele asielprocedure.

Wij denken graag met u mee in het proces om actief toe te werken naar een stabiele, kindvriendelijke en veilige opvang voor asielkinderen.

Met vriendelijke groet,

Astrid Nielen

Voorzitter AJN Jeugdartsen Nederland

Esther van 't Hoff

Voorzitter Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland, Vakgroep Jeugd

Marieke Postma

Voorzitter LOWAN-PO

Hariëtte Boerboom

Voorzitter LOWAN-VO

Freddy Weima

Voorzitter PO- Raad

Henk Hagoort

Voorzitter VO-Raad

Tot slot: graag verwijzen wij u naar een korte [film](#) waarin een jeugdarts en een directeur van een basisschool werkzaam op een asielopvanglocatie praktijkervaringen delen.